

Linjaus tuoreista hedelmistä ja vihanneksista

1. Arvomme ja toimintaperiaattemme

Taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen vastuun huomioiminen kuuluu yrityksemme perusarvoihin. Osana vastuullista toimintaamme olemme linjanneet periaattemme tuoreiden hedelmien ja vihannesten vastuullisesta alkuperästä.

Asiakkaamme odottavat, että Lidlissä myytävät tuotteet on tuotettu vastuullisesti ympäristö ja ihmiset huomioiden. Kestävä raaka-aineiden tuotanto, luonnon monimuotoisuus ja toimitusketjun työntekijöiden ihmisoikeuksien turvaaminen ovat olennaisia aiheita, joihin Lidl panostaa osana vastuullista toimintaansa.

Lidl Suomen tuotevalikoimaan kuuluu tärkeänä osana erilaisia tuoreita hedelmiä ja vihanneksia. Lidl ei itse pakkaa tuoreita hedelmiä tai vihanneksia vaan ostaa ne itsenäisiltä pakkaajilta, jotka hankkivat tuotteita sopimusviljelijöiltään. Näin ollen tuotannon ympäristö- ja ihmisoikeusvaikutukset syntyvät Lidlin toiminnan ulkopuolella, toimitusketjuissa.

Lidl on vuodesta 2006 saakka ollut amfori BSCI:n (Business Social Compliance Initiative) jäsen. BSCI on eurooppalaisten tuontikaupan yritysten yhteenliittymä, jonka tavoitteena on varmistaa, että kuluttajille tarjottavat tuotteet valmistetaan sosiaalisesti ja eettisesti hyväksyttävissä olosuhteissa. Kaikkien Lidl-yritysryhmän tavarantoimittajien ja alihankkijoiden on sitouduttava Lidlin eettisiin toimintaohjeisiin, jotka vastaavat sisällöltään amfori BSCI:n periaatteita.

Haluamme jatkuvasti kehittyä ja kehittää toimintaamme. Olemme eurooppalaisen Supply Chain Initiativen jäsen ja sitä kautta edistämme oikeudenmukaisia liiketoimintakäytäntöjä ja konfliktien ratkaisemista oikeudenmukaisella ja avoimella tavalla. Tarjoammekin asiakkaillemme, yhteistyökumppaneillemme ja muille sidosryhmillemme erilaisia työkaluja kysymysten ja valitusten välittämiseen.

Käytössämme on järjestelmä, jonka kautta voi ilmoittaa liiketoimintaamme liittyvistä väärinkäytösepäilyistä. Ilmoitus voi koskea esim. lahjontaa, kilpailulain vastaista toimintaa, petoksia tai kavalluksia. Raportointi voidaan tehdä nimettömästi online-järjestelmän kautta tai suoraan Lidl Suomen Compliance Officerille. Asiakaspalvelun kautta tarjoamme kuluttajille mahdollisuuden ottaa meihin yhteyttä. Tuotetiedustelut toimitetaan vastuullisille ostajille ja tavarantoimittajille ja sitä kautta asiakkaat pääsevät myös vaikuttamaan toimintaamme. Lisäksi keskustelemme eri sidosryhmiemme kanssa ja huomioimme myös heidän näkemyksensä ihmisoikeuksien ja ympäristön suojelemiseksi toimitusketjuissamme.

2. Linjauksemme tausta

Myyämme tuoreet hedelmät ja vihannekset ovat peräisin Suomesta, Euroopasta ja Euroopan ulkopuolelta. Tiedostamme, että hallitsemattomaan kasvisten viljelyyn liittyy ympäristö- ja ihmisoikeusriskejä. Linjauksellamme haluamme taata tuoreiden kasvisten turvallisuuden ja laadun sekä edistää ympäristön ja työntekijöiden kannalta kestävää tuotantoa niin paikallisesti kuin globaalistikin.

2.1. Tuotannon vaikutukset ihmisiin ja ympäristöön

Yksi hedelmien ja vihannesten viljelyn riski on hallitsematon kasvinsuojeluaineiden käyttö, joka voi aiheuttaa vaaraa viljelysten työntekijöiden terveydelle. Erityisesti maissa, joissa asianmukaiset suojauskäytännöt eivät ole itsestäänselviä, näemme velvollisuudeksemme huolehtia toimitusketjuissamme työskentelevien ihmisten työturvallisuudesta. Riskimaissa myöskään ihmisoikeuksien toteutumista ei voida pitää itsestäänselvytenä.

Hallitsematon tehoaineiden käyttö tuoreiden kasvien tuotannossa voi aiheuttaa haittaa myös niitä nauttivien ihmisten terveydelle. Kasvien puhtaus on asiakkaillemme tärkeää ja teemme sen eteen laajamittaista työtä asettamalla lainsäädäntöä merkittävästi tiukempia kriteereitä ja raja-arvoja, joita myös valvomme systemaattisesti.

Viljelyllä on tietenkin vaikutuksia myös ympäristöön. Kasvinsuojeluaineiden ja keinotekoisien lannoitteiden käytön tulee olla harkittua, kontrolloitua ja mahdollisimman vähäistä, jotta maaperä säilyy elinvoimaisena ja monimuotoisuutta suojellaan. Veden ja muiden resurssien käytön tulee olla säästeliästä ja mm. tuotannosta syntyviä jätteitä tulee käsitellä ympäristöystävällisesti.

Talous ja kestävät valinnat kulkevat käsi kädessä. Toimintaperiaatteisiimme kuuluu, että kysynnän tulee olla reilua ja kaupankäynnin ehtojen läpinäkyviä.

Kehitämme tuotannon kestävyyttä pitkäjänteisesti yhdessä liikekumppaneidemme kanssa muun muassa panostamalla kansainvälisesti tunnettuihin sertifiointistandardeihin. Kriteerimme kasvien puhtaudelle ovat alan tiukimpia ja sen valvonta säännöllistä. Uskomme, että pitkäaikaiset parannukset ja kestävä tuotanto ovat mahdollisia, kun toimiala sitoutuu muutokseen laajasti niin kotimaassa kuin ulkomaillakin.

Määrittelemämme vastuullisuuskriteerit tuoreiden hedelmien ja vihannesten tuotannolle koskevat kaikkia myymiämme tuotteita.

Linjauksemme sitoo kaikkia tavarantoimittajiamme ja sitä päivitetään tarvittaessa. Teemme myös satunnaisia tarkastuksia riippumattoman tahon suorittamana

2.2. Oikeat yhteistyökumppanit avainroolissa

Vakaa, luottamuksellinen ja pitkäjänteinen yhteistyö on perusta kestäväälle liiketoiminnalle ja siksi pyrimme pitkäaikaisiin liikesuhteisiin tavarantoimittajiemme ja viljelijöidemme kanssa. Teemme yhteistyötä vain sellaisten kumppaneiden kanssa, jotka yltyvät tiukoihin laatuvaatimuksiimme ja jotka haluavat kehittää toimintaansa. Me tuemme toimittajiamme antamalla kehityksen tueksi palautetta teettämiemme analyysien pohjalta. Sujuvan ja kestävä liiketoiminnan aikaansaamiseksi pyrimme aina löytämään mahdollisimman suoran kanavan yhteistyölle.

Pitkäaikaisten yhteistyökumppaneiden avulla voimme taata, että tuoreet hedelmät ja vihanneksemme ovat laadukkaita ja niissä on mahdollisimman vähän jäämiä kasvinsuojeluaineista ja muista ei-toivotuista aineista. Tuottajien, tavarantoimittajien sekä osto- ja laadunvalvontaosastojemme hyvä yhteistyö näkyy erityisesti

yhteisessä koko toimitusketjun kattavassa laadunvalvontaprosessissa, jonka vaatimukset ylittävät reilusti lainsäädännön minimitason.

Kumppanuudet varmistavat hedelmien ja vihannesten suunnitelmalliset toimitukset ja edellyttämämme tuoreuden ja laadun. Viestimme liikekumppaniemme kanssa suoraan, selkeästi ja rehellisesti. Lidl on markkinoilla tunnettu siitä, että pidämme sanamme. Tavarantoimittajille antamamme lupaukset ostomääristä pitävät myös haastavissa ja muuttuvissa toimintaympäristöissä. Sään muutokset viljelyalueilla tai muuttuva kysyntä kohdemarkkinoilla vaatii nopeaa ja harkittua reagoitua. Tuemme kumppaneitamme silloin, kun sää tai olosuhteiden muutokset aiheuttavat määrien vaihteluita luonnontuotteisiin. Jos esimerkiksi mansikat kypsyvät aikaisemmin paremman sään ansiosta tai kurkkusato on odotettua runsaampi, toimintamme mahdollistaa lisämäärien spontaanin myynnin. Näin autamme takaamaan toimeentulon usein perheen tai osuuskunnan organisoimilla maatalousaloilla. Lisäksi kaikki myydyt lisämäärät auttavat vähentämään ruokahävikkiä koko ruokaketjussa.

Asiantuntevien tavarantoimittajiemme kanssa kehitämme tuotetarjontaa yhdessä niin, että tuotteet maistuvat asiakkaidemme odotuksien mukaisilta. Tuottajiemme tietotaito ja intohimo heijastuvat joka sadosta. Toimivien kumppanuuksiemme ansioista meillä on myydä sesonki sesongilta juuri niitä tuotteita, lajikkeita ja laatuja, joita asiakkaamme haluavat.

3. Tavoite: tuotteita vain sertifioiduilta tuottajilta ympäristön ja ihmisten hyväksi

Jotta voimme varmistua, että tuoreet hedelmämme ja vihanneksemme ovat turvallisia ja tuotettu ympäristöä ja työntekijöitä kunnioittaen, olemme asettaneet kaikille tuottajillemme sertifiointivaatimukset. Kolmannen osapuolen sertifiointi tekee tuotannon kriteerit läpinäkyväksi ja niitä myös kehitetään ja valvotaan puolueettomasti ja säännöllisesti.

Vuoden 2017 alusta lähtien olemme myyneet ainoastaan GlobalG.A.P. tai IP Kasvikset perussertifioitujen viljelijöiden tuotteita. Nyt tavoittemme on, että viljelijät, joilla on kansainvälisesti arvostettu Global G.A.P. -tuoteturvallisuus- ja ympäristösertifikaatti hankkivat sen lisäksi sosiaalisen arvioinnin kattavan GRASP -lisäosan ja IP Kasvikset perussertifioitujen viljelijät hankkivat paremmin Global G.A.P.:in ympäristövaatimuksia vastaavan pohjoismaisiin oloihin kehitetyn IP Sigill Kasvikset sertifikaatin ja siihen IP Työehdot -lisäosan vuoden 2021 loppuun mennessä. Näiden ohella alkutuotannon sertifiointeina hyväksymme myös Reilun kaupan tai Rainforest alliansin.

Tavoitteen etenemistä seuraamme säännöllisesti ja tavoitteenamme on raportoida edistymisestä vastuullisuusraporttimme yhteydessä. Lidl Suomessa tavoitteen edistymisestä on vastuussa osto-osasto.

3.1. Global G.A.P. ja GRASP

Global G.A.P. on maailmanlaajuisesti tunnetuin standardi viljeltäville maataloustuotteille, jonka keskiössä ovat tuoteturvallisuus ja ympäristön kannalta kestävät tuotantotavat. Standardiin kuuluvat ulkopuolisen tahon säännölliset auditoinnit, joissa tarkastetaan, että kriteerit täyttyvät tuotannossa. Global G.A.P. on perustettu vuonna 1997 eurooppalaisten kauppaketjujen yhteistyön tuloksena (alkuperäinen nimi EurepGAP). Kriteereitä ovat tuoteturvallisuuden ja jäljitettävyyden lisäksi esimerkiksi monimuotoisuuden huomioiminen, maaperän elinvoimaisuuden säilyttäminen, jätteiden ympäristöystävällinen käsittely, veden tehokas käyttö ja kasvinsuojelu- ja lannoiteaineiden kontrolloitu käyttö. Myös työturvallisuuskäytäntöjä arvioidaan osana auditointia.

GRASP on Global G.A.P.:n lisämoduuli täydentämään hyvien työolojen toteutumista ja osoittamaan hyviä johtamiskäytäntöjä tiloilla. Se on kehitetty yhteistyössä saksalaisen kehitysyhteistyöjärjestö GIZin sekä eurooppalaisten kauppaketjujen kanssa. GRASP on suunniteltu soveltuvaksi ympäri maailmaa, kuitenkin niin, että maan lainsäädännön vaatimuksen ollessa korkeampi kuin GRASP, noudatetaan aina lainsäädäntöä. Jos lainsäädäntöä ei ole tai se on GRASPia heikempi, noudatetaan GRASP-vaatimuksia. GRASP on viljelytilan työntekijöiden työolosuhteiden arvioimisen väline, jossa tarkastellaan mm.

työaikakäytäntöjä ja niiden seurantamenetelmiä, palkkausta, työntekijäedustuksen olemassaoloa, työsopimusten lainmukaisuutta, työntekijöiden järjestäytymistä sekä syrjinnän, lapsi- ja pakkotyön kieltoa ja sitä käyvätkö viljelytilan lapset koulua. Tilat arvioidaan vuosittain perusauditoinnin yhteydessä.

3.2. IP Sigill Kasvikset ja IP Työehdot

IP Sigill Kasvikset on erityisesti pohjoismaisiin oloihin kehitetty tuoteturvallisuus- ja ympäristösertifiointi kasvien vastuulliselle tuotannolle. Sertifiointi takaa, että tuotanto on kestävä ja sitä myös valvotaan säännöllisesti kolmannen osapuolen toimesta. Tarkastuskohtia ovat mm. tuoteturvallisuuskäytännöt, kasvinsuojelukäytännöt, jätteiden käsittely, monimuotoisuuden huomioiminen, erityistä suojelua vaativien alueiden suojeleminen, veden käyttö ja hygieniakäytännöt.

IP Työehdot täydentävät IP Sigill -sertifiointia vastuullisten työolosuhteiden osalta. Niiden osalta tarkastetaan muun muassa työturvallisuuskäytännöt, paloturvallisuus, työsuhteiden lainmukaisuus, työajan seuranta, palkkaus, työnvälityksen säännöt sekä mahdollisen majoituksen asianmukaiset olosuhteet.

3.3. Reilu kauppa, Rainforest alliance ja luomu

Lidl on tehnyt yhteistyötä Reilun kaupan kanssa jo vuodesta 2006. Organisaatio pyrkii parantamaan tuottajamaiden ihmisten elin- ja työolosuhteita monin tavoin. Reilun kaupan kriteereissä määritetään tuotteille kiinteät vähimmäishinnat ja -palkat. Pakkotyö ja lapsityö on kielletty, ja myös viljelykäytäntöjä kehitetään ympäristön kannalta kestävämmäksi ja tuottavammaksi. Tämän lisäksi pyritään vahvistamaan pienviljelijöiden taloudellista toimintakykyä.

Lidl tukee Reilun kaupan tuotteiden myynnillä myös viljelyalueiden infrastruktuurin kehittämistä. Reilun kaupan järjestelmään kuuluu takuuhinnan ohella myös reilun kaupan lisä, joka käytetään viljelijäyhteisöä kehittäviin hankkeisiin. Viljelijämaihin on rakennettu niin terveydenhoitolaitoksia, kouluja kuin uudenaikaisimpia maataloustiloja. Helmikuussa 2019 toimme Reilun kaupan banaanit myyntiin kaikkiin myymälöihimme Reilun kaupan luomu -banaanien rinnalle. Haluamme edistää Reilun kaupan banaanien myyntiä ja tarjota kattavasti vaihtoehtoja valikoimassamme.

Lidlin yhteistyö Rainforest Alliancen kanssa on myös kestänyt jo vuosia. Rainforest alliance -sertifiointi perustuu ympäristönsuojeluun, yhteiskunnalliseen oikeudenmukaisuuteen ja taloudellisuuteen. Olemme esimerkiksi myyneet Rainforest Alliance -sertifioitua ananasta menestyksekkäästi jo kesästä 2012 lähtien.

Luonnonmukaisten tuotteiden kysyntä on kasvussa myös Suomessa. Pidämme tätä kehityssuuntaa suuressa arvossa myös Lidlissä. Luomuviljely tukee monimuotoisuuden säilymistä. Siksi haluammekin laajentaa luomutuotteiden valikoimaa järkevästi ja kestävästi.

3.4. jäljitettävyys

Toimitusketjun läpinäkyvyys ja jäljitettävyys ovat avainasemassa vastuullisen hedelmä- ja vihannesvalikoiman tarjonnassa. Vain jäljitettävyydellä on mahdollista varmistua tuotteiden alkuperästä ja siten kestävästä tuotantomenetelmästä. Tuoreiden hedelmien ja vihannesten toimitusketju kattaa kaikki tahot pelloilta Lidl-myyvälöihin saakka. Tarkat tiedot viljelijästä, sertifioinneista ja viljelymenetelmästä takaavat läpinäkyvyyden ja turvallisuuden Lidlin vaatimusten mukaisesti. Jokaiseen tuoreiden hedelmien ja vihannesten myyntierään liitetään erityinen Lidl-jäljitettävyysetiketti. Lidl-jäljitettävyysetiketti sisältää tiedot kaikista toimitusketjuun osallistujista tuottajasta pakkausyritykseen ja tavarantoimittajiin. Tämän järjestelmän avulla tavarantoimituksen jokaisen prosessivaiheen voi jäljittää nopeasti, yksiselitteisesti ja aukottomasti.

4. Tuoretta ja tutkittua Lidl-laatua

Ostotoimintaamme ohjaavat tiukat tuoreus-, laatu- ja tuoteturvallisuusperiaatteet. Lidlin laadunvalvonnan lähtökohta on elintarviketurvallisuuden varmistaminen. Otamme huomioon ajankohtaiset tieteelliset, lakisäätöiset ja yhteiskunnalliset tutkimukset sekä vaatimukset. Vuosien kokemuksen sekä omien ja ulkopuolisten asiantuntijoiden ammattitaidon pohjalta asetamme tavoitteita, tarkastusprosesseja ja kehitämme käytäntöjä. Olemme laatineet niistä niin sisäiset kuin yhteistyökumppaneitamme koskevat kirjalliset ohjeet. Valvomme ja tarvittaessa parannamme ja mukautamme ohjeistuksia jatkuvasti.

Lidl-laatuiset hedelmät ja vihannekset ovat jatkuvien laadunvalvontaprosessien tulosta. Määritämme tuotekohtaiset laadunvalvontaprosessit kaikille hedelmä- ja vihannestuotteille ja niitä täydennetään kumppaniyrityksiemme laadunvalvontatoimenpiteillä toimitusketjun kaikissa vaiheissa. Teetämme tuotetutkimuksia luotettavilla ulkopuolisilla asiantuntijoilla ja luotamme sertifiointijärjestelmissä kansainvälisesti tunnustettuihin standardeihin.

4.1. Tuoreutta läpi ketjun

Lidlissä hedelmien ja vihannesten tuoreus on ensiarvoisen tärkeää. Kaikki alkaa oikea-aikaisesta viljelystä. Tuoreuden avaintekijä on kuitenkin tuotteiden saaminen myyntiin oikea-aikaisesti ja sovitulla laatukriteereillä. Jotta onnistumme tässä, luonnontuotteiden sato pitää keräillä oikeaan aikaan, ei liian aikaisin eikä liian myöhään. Tiivis, vuorovaikutteinen ja joustava yhteistyö kumppaneidemme kanssa takaa, että saamme hyllyillemme aina taatusti tuoreita kasviksia. Tätä tukee mahdollisimman mutkaton ja ripeä reitti pellolta myymälään. Tuotteet kuljetetaan niille soveltuviin kuljetusvälineisiin, joissa niille räätälöidään optimaaliset kuljetusolosuhteet ja -lämpötilat. Tuoreet hedelmät ja vihannekset matkaavat nopeasti tavarantoimittajilta jakelukeskuksiimme, joista niitä toimitetaan joka päivä myymälöihimme. Tuotteet pyritään myymään jo saman päivän aikana asiakkaillemme, mikä tarjoaa myös heille pidemmän ajan käyttää tuote tuoreena. Uusi erä tuoreita hedelmiä ja vihanneksia saapuu myymälöihimme jokaisena viikonpäivänä. Jokainen tuoreiden hedelmien ja vihannesten toimitus käy läpi tarkoin määritellyn vastaanottotarkastuksen jakelukeskuksissamme. Tarkastuslaajuus ja -kriteerit on määritetty selkeästi hedelmä- ja vihannesvalikoimamme jokaiselle tuotteelle erikseen. Tarkastuksen suorittaa hedelmien ja vihannesten vastaanottoon erikoistunut, siihen erityisesti koulutettu henkilöstö. Mikäli tarkastuksessa havaitaan poikkeamia, ne dokumentoidaan ja tuote-erälle tehdään tarkemmat tutkimukset ja tarvittavat toimenpiteet. Tuoreuden ohella hedelmien ja vihannesten puhtaus on Lidlissä erityisen tärkeää. Tuotteista otetaan näytteet jo alkuperämaassa, joista kasvinsuojeluainejäämien aiheuttamat mahdolliset riskit arvioidaan ulkopuolisissa akkreditoituissa laboratorioissa. Tutkimusten tulokset valmistuvat jo kuljetuksen aikana, eikä tuotteiden myyntiinotto hidastu ja turvallisuudesta voidaan varmistua ennen kuin tuotteet päätyvät asiakkaille.

4.2. Analyysit valvonnan ja kehityksen tukena

Valvomme kasvinsuojelu- ja muiden ei-toivottujen aineiden määrää säännöllisesti tuoreissa hedelmissä ja vihanneksissa teettämällä jäämäanalyysejä. Tuoreiden hedelmien ja vihannesten kasvinsuojeluainejäämien ja muiden ei-toivottujen aineiden tutkimuksista vastaavat ulkopuolisten, riippumattomien laboratorioiden asiantuntijat. Nämä ammattilaiset dokumentoivat ja vahvistavat Lidlin vaatimuksien noudattamisen ja tuotteiden parhaan laadun. Lidl Suomen laadunvalvontaosasto teettää vuosittain noin 1 400 kasvinsuojeluainejäämäanalyysiä tuoreista hedelmistä ja vihanneksista. Kansainvälisesti tarkasteltuna luku kipuaa yli 20 000 näytteen vuosimääriin.

Tutkimustulokset toimitetaan kyseisten tuottajien ja tavarantoimittajien käyttöön, jos tehoainejäämien määrä on yli kolmasosan lain sallimista enimmäisrajoista. Analyysien tulokset auttavat viljely- ja sadonkorjuuprosessien optimoinnissa ja toimivat näin tukena kehitykselle. Lidlin ja sen kumppaniyritysten yhteisenä pitkäaikaisena tavoitteena on saattaa markkinoille mahdollisuuksien mukaan hedelmiä ja vihanneksia, joissa ei ole lainkaan tehoainejäämiä.

Laboratoriotutkimusten laatu on laadunvalvontamme olennainen osa. Kaikki Lidlin käyttämät laboratoriot on akkreditoitu ISO/IEC 17025 -standardin mukaisesti. Valvomme laboratorioden laatua myös säännöllisten ja ennalta ilmoittamattomien Lidl-vertailututkimusten avulla, jotka toteutetaan yhteistyössä laboratorioalan ammattilaisten kanssa. Vertailututkimukset toimivat kannustimena myös palveluntarjoajiemme jatkuvalla ammatilliselle kehitykselle.

Myös laadunvalvontaosastomme toiminnan laatu varmennetaan, sillä Lidl Suomen laadunvalvontaosasto noudattaa SFS EN ISO 9001:2015 sertifioitua laatujärjestelmää.

Lidl pitää tärkeänä ongelmallisten tehoaineiden aktiivista vähentämistä tai niistä luopumista hedelmien ja vihannesten maailmanlaajuisessa viljelyssä. Yhdessä asiantuntijoiden ja tutkimuslaitosten kanssa pyrimme tunnistamaan ja luetteloimaan ongelmalliset tehoaineet maataloustuotannossa määriteltyjen kriteerien ja toksikologisten tunnuslukujen avulla. Analyysien avulla saamme ainutlaatuisen ajantasaisen kuvan maailmanlaajuisesta jäämätilanteesta hedelmien ja vihannesten viljelyssä. Valittujen kansainvälisten toimittajien kanssa olemme jo pystyneet vähentämään havaittujen ongelmallisten tehoaineiden käyttöä tai luopumaan niistä kokonaan.

5. Kasvinsuojeluaineita koskevat periaatteemme

Hedelmä- ja vihannesviljelmien tai tuotteiden pitämiseksi terveenä käytetään tarvittaessa erilaisia tehoaineita niin viljelyn, sadonkorjuun jälkeisen käsittelyn, pakkaamisen kuin varastoinninkin aikana. Nämä aineet voivat olla esimerkiksi kasvinsuojeluaineita, tuholaistorjunta-aineita tai sadonkorjuun jälkeiseen käsittelyyn tarkoitettuja aineita. Tehoaineiden jäämiä viljelytuotteissa ei aina voida välttää, vaikka noudatettaisiin hyviä maatalouskäytäntöjä, varoaikoja ja määräysten mukaista annostelua. Tehoaineiden käytöllä on olennainen vaikutus sadon turvaamiseen ja tuotteiden hygieenisyyden varmistamiseen.

Haluamme tarjota mahdollisimman puhtaita kasviksia asiakkaillemme. Lidl työskentelee jatkuvasti ja kunnianhimoisesti sen eteen, että voi tarjota asiakkailleen hedelmiä ja vihanneksia, joissa on mahdollisimman vähän jäämiä haitallisista aineista. Olemme sitoutuneet yhdessä tuoreiden hedelmien ja vihannesten tuottajiemme kanssa vastuulliseen kasvinsuojeluaineiden käyttöön.

Oleennaista tavoitteen saavuttamisessa on tiivis, kattavia laatuanalyysijä koskeva tietojenvaihto Lidlin ja ympäri maailmaa toimivien toimittajiemme ja tuottajiemme kanssa. Kasvinsuojeluaineiden käytön vaikutuksien tunteminen on edellytyksenä sille, että tuottajat voivat optimoida niiden käytön tai vähentää sitä hedelmien ja vihannesten viljelyssä. Monipuolisten jäämäanalyyysien avulla pysymme aina ajan tasalla hedelmä- ja vihannesvalikoimassamme esiintyvistä tehoainejäämistä.

5.1. Mitä lainsäädäntö sanoo kasvinsuojeluainejäämistä

Kaikille tuoreiden hedelmien ja vihannesten jäämille on olemassa lakisääteiset raja-arvot eli enimmäispitoisuudet. Kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehussa olevien tehoainejäämien enimmäispitoisuus on määritetty 1.9.2008 voimaan astuneessa asetuksessa (EY) 396/2005, joka on voimassa kaikissa EU:n jäsenmaissa. Enimmäispitoisuuksien avulla kuluttajia pyritään suojelemaan tarpeettoman suurilta jäämiltä ja takaamaan riittävä suoja terveysriskien välttämiseksi.

Enimmäispitoisuuksista päättävät Euroopan unionin jäsenmaiden asiantuntijat ja Euroopan elintarviketurvallisuusviraston edustajat yhteismenettelyllä. Ne määritetään terveydellisen käyttövarmuusrajan perusteella, ja Euroopan komissio julkaisee sen oikeudellisesti sitovassa muodossa. Tässä käytetään niin kutsuttua ALARA-optimointiperiaatetta (As Low As Reasonably Achievable): Ennaltaehkäisevän kuluttajasuojan kannalta kunkin viljelyksen enimmäispitoisuudet saavat olla vain niin suuret, kuin on välttämätöntä hyvän maatalouskäytännön takaamiseksi. Arvo ei koskaan voi olla suurempi kuin toksikologisesti on määritetty. Tehoainejäämien enimmäispitoisuudet määritetäänkin tehoaineen ja tuotteen yhdistelmän perusteella.

Tuotteessa voi olla samanaikaisesti kahta tai useampaa tehoainejäämää esimerkiksi kasvinsuojeluaineista, tuholaistorjunta-aineista tai sadon jälkikäsittelyaineista. Useiden eri aineiden jäämät vaativat erityistä varovaisuutta mahdollisen kertyvän vaikutuksen vuoksi eli sellaisten aineiden, jotka voivat aiheuttaa samoja kriittisiä vaikutuksia samassa elimistössä ja samassa elimessä.

Useiden eri aineiden jäämien esiintyminen ei tee tuotteesta lain mukaan myyntikelvotonta, kunhan mikään yksittäinen tehoainejäämä ei ylitä omaa enimmäispitoisuuttaan.

5.2. Akuutin toksisuuden viitearvo

Akuutin toksisuuden viitearvot (engl. Acute Reference Dose, ArfD) ovat Maailman terveysjärjestön (WHO) määrittämiä määriä aineille suhteutettuna kehon painokiloa kohden. Akuutin toksisuuden viitearvo vastaa määrää, joka voidaan saada ravinnosta aterian tai päivän aikana ilman havaittavaa riskiä kuluttajalle. Todellinen altistus tehoaineelle lasketaan todetun tehoainejäämän määrän ja arvioitun enimmäiskulutusmäärän perusteella suhteutettuna pienen lapsen painoon ja kulutukseen. Tehoainejäämän altistuksen suhdetta akuutin toksisuuden viitearvoon pidetään akuutin toksisuuden viitearvon kuormituksena, ja se esitetään prosenttiarvona. Arvot 100 prosenttiin saakka voidaan luokitella vaarattomiksi.

5.3. Lidlin tavoiteraja-arvot tuoreille hedelmille ja vihanneksille

Lidlin kasvinsuojeluaineiden vähentämistavoitteen puitteissa olemme kehittäneet asiantuntijoiden kanssa omat raja-arvot tuoreille hedelmille ja vihanneksille. Ne ovat merkittävästi tiukemmat kuin lakisääteiset vaatimukset (vrt. taulukko 1). Lakia tiukempia vaatimuksia asettamalla pyrimme aktiivisesti todentamaan kasvinsuojeluaineiden käyttöä viljeltävissä tuotteissa ja pitkäjänteisesti myös kehittämään alaa kohti entistä puhtaampia hedelmiä ja vihanneksia.

	Suurin sallittu määrä		Tehoaineiden enimmäismäärä	ARfD:n mukainen kuormitus
	Yksittäinen tehoaine	Todettujen tehoaineiden Σ		Yksittäinen tehoaine
Lakisääteinen vaatimus	100	-	-	-
Lidlin tavoiteraja-arvo	33,3	80	5	100

Taulukko 1: Lakisääteiset vaatimukset mahdollisille tehoainejäämille verrattuna Lidlin tavoiteraja-arvoihin

Lidlin tavoiteraja-arvot hedelmille ja vihanneksille ovat alan tiukimpia ja vastuullisimpia:

- **Lidl hyväksyy enintään kolmanneksen lain sallimasta tehoainejäämien enimmäismäärästä**
- **Yhteenlaskettuna kaikkien tehoaineiden jäämien määrä saa olla enintään 80 % lain sallimasta enimmäismäärästä**
- **Yhteensä tuotteessa saa olla enintään viiden eri tehoaineen jäämiä**
- **Tehoainejäämän akuutin toksisuuden viitearvon kuormitus saa olla enintään 100 prosenttia**

Lidlin tavoiteraja-arvot puuttuvat tilanteeseen jo kauan ennen lakisääteisten vaatimusten täyttymistä. Ne muodostavat perustan tehokkaalle varhaiselle puuttumismallillemme ja ennaltaehkäisevälle toiminnalle liikekumppaneidemme kanssa. Raja-arvojen toteutumista seurataan säännöllisillä jäämäanalyysillä (ks. kohta 4.2).

6. Hävikkiä vastaan

Ruokahävikin torjuminen on meille päivittäinen haaste, jonka eteen teemme paljon töitä. Tämä koskee erityisesti hedelmien ja vihannesten kaltaisia helposti pilaantuvia tuotteita. Hävikin torjuminen alkaa sadon oikea-aikaisesta keräämisestä ja myyntiinotosta, tehokkaista, suunnitelluista kuljetusreiteistä ja tuotteiden nopeasta kuljetuksesta aina pellolta myymälään asti.

Myymälöihimme toimitetaan päivittäin tuoretuotteita jakelukeskuksistamme ja niiden laatu tarkistetaan useita kertoja päivässä. Tästä huolehtivat tuoreusvuorolaiset myymälöissämme. Tuotteet pyritään myymään jo saman päivän aikana asiakkaillemme, jotta myös asiakkailta on pidempi aika käyttää tuote tuoreena. Näin pyrimme vähentämään ruokahävikkiä myös kotitalouksissa. Yksittäistapauksissa alennamme sellaisten tuotteiden hintoja, jotka eivät täytä tuoreusvaatimuksiamme enää seuraavana päivänä. Myös tällä tavalla vähennetään ruokahävikkiä.

Jos tuotteita kaikesta huolimatta jää myymättä, voivat myymälämme ja jakelukeskuksemme lahjoittaa niitä hyväntekeväisyyteen tai eläinten rehuksi. Näin pyrimme minimoimaan jätteeksi päätyvien kasvien määrän.

Kierrätys on osa Lidlin ydintoimintaa ja tehokkuuteen pohjaavaa toimintakonseptia. Pyrimme pitämään sekajätteen määrän vähäisenä ja kierrättämään mahdollisimman suuren osan kaikesta materiaalista.

Lidlin myymälöissä ja jakelukeskuksissa lajitellaan ja kierrätetään yhteensä 14 erilaista kierrätysjätettä.

Materiaalit ovat meille jätteiden sijaan arvokkaita raaka-aineita, jotka pyrimme ohjaamaan uusiokäyttöön.

Ympäristöhyötyjen lisäksi oikein toteutettu kierrätys on taloudellisesti kannattavaa.

Syksyllä 2018 otimme tavarakuljetuksia varten käyttöön nesteytettyllä biokaasulla (LBG) kulkevan rekan, johon tankataan myymälöiden jätteistä tuotettua biokaasua. Lidl toimittaa biojätteet biokaasulaitoksille, joissa Gasum tuottaa niistä liikennekäytössä hyödynnettävää biokaasua kumppaniyrityksemme liikennöimään rekkaan.

Kielletyt tehoaineet kasvien tuotannossa

Status: 10.01.2023

	Aineen nimi	CAS-numero	Määrä-aika aineen käytöstä luopumiselle
	2,4,5-T and their salts and esters	93-76-5	jo voimassa
	3-Chloro-1,2-propanediol; Alpha-chlorhydrin	96-24-2	jo voimassa
A	Acephate	30560-19-1	jo voimassa
	Acrinathrin	101007-06-1	viimeistään 01.03.2024
	Acrolein	107-02-8	jo voimassa
	Alachlor	15972-60-8	jo voimassa
	Alanycarb	83130-01-2	jo voimassa
	Aldicarb	116-06-3	jo voimassa
	Aldrin	309-00-2	jo voimassa
	Allyl alcohol	107-18-6	jo voimassa
	alpha-BHC	319-84-6	jo voimassa
	Aluminum phosphide	20859-73-8	viimeistään 01.03.2024
	Azamethipos	35575-96-3	jo voimassa
	Azinphos-ethyl	2642-71-9	jo voimassa
	Azinphos-methyl	86-50-0	jo voimassa
	Azocyclotin	41083-11-8	jo voimassa
B	BAC (Benzalkonium chloride)	8001-54-5	jo voimassa
	Bendiocarb	22781-23-3	jo voimassa
	Benfuracarb	82560-54-1	jo voimassa
	Benomyl	17804-35-2	jo voimassa
	Bensulide	741-58-2	jo voimassa
	Bensultap	17606-31-4	jo voimassa
	beta-BCH	319-85-7	jo voimassa
	beta-cyfluthrin	1820573-27-0	jo voimassa
	Binapacryl	485-31-4	jo voimassa
	Bioresmethrin	28434-01-7	jo voimassa
	Blasticidin-S	2079-00-7	jo voimassa
	Brodifacoum	56073-10-0	jo voimassa
	Bromadiolone	28772-56-7	jo voimassa
	Bromethalin	63333-35-7	jo voimassa
	Bromophos-ethyl	4824-78-6	viimeistään 01.09.2023

	Aineen nimi	CAS-numero	Määrä-aika aineen käytöstä luopumiselle
	Bromoxynil incl. its esters and salts	1689-84-5	jo voimassa
	Butocarboxim	34681-10-2	jo voimassa
	Butoxycarboxim	34681-23-7	jo voimassa
C	Cadusafos	95465-99-9	jo voimassa
	Calcium arsenate	7778-44-1	jo voimassa
	Calcium cyanide	592-01-8	jo voimassa
	Captafol	2425-06-1	jo voimassa
	Carbaryl	63-25-2	jo voimassa
	Carbofuran	1563-66-2	jo voimassa
	Carbosulfan	55285-14-8	jo voimassa
	Cartap	15263-53-3	jo voimassa
	Cetrimonium chloride	112-02-7	viimeistään 01.09.2023
	Chlordane	57-74-9	jo voimassa
	Chlorbenzilat	510-15-6	jo voimassa
	Chlordecone	143-50-0	jo voimassa
	Chlordimeform	6164-98-3	jo voimassa
	Chlorethoxyphos	54593-83-8	jo voimassa
	Chlorfenvinphos	470-90-6	jo voimassa
	Chlormephos	24934-91-6	jo voimassa
	Chlorphacinone	3691-35-8	jo voimassa
	Chloropicrin	76-06-2	jo voimassa
	Chlorpropham	101-21-3	jo voimassa
	Chlorpyrifos (-ethyl)	2921-88-2	jo voimassa
	Chlorpyrifos-methyl	5598-13-0	jo voimassa
	Chlorthalonil	1897-45-6	viimeistään 01.03.2024
	Climbazole	38083-17-9	jo voimassa
	Clothianidin	210880-92-5	jo voimassa
	Coumaphos	56-72-4	jo voimassa
	Coumatetralyl	5836-29-3	jo voimassa
	Cyfluthrin	68359-37-5	jo voimassa
D	DDAC (Didecyldimethylammoniumchloride)	7173-51-5	jo voimassa
	DDT	50-29-3	jo voimassa
	Demeton-S-methyl	919-86-8	jo voimassa
	Diafenthiuron	80060-09-9	jo voimassa

	Aineen nimi	CAS-numero	Määrä-aika aineen käytöstä luopumiselle
	Diazinon	333-41-5	jo voimassa
	Dichlorvos	62-73-7	jo voimassa
	Dicofol	115-32-2	viimeistään 01.09.2023
	Dicrotophos	141-66-2	jo voimassa
	Dieldrin	60-57-1	jo voimassa
	Difenacoum	56073-07-5	jo voimassa
	Difethialone	104653-34-1	jo voimassa
	Diflubenzuron	35367-38-5	jo voimassa
	Dimethoate	60-51-5	jo voimassa
	Dimoxystrobin	149961-52-4	viimeistään 01.09.2023
	Dinoseb, incl. Dinoseb acetate and other salts	88-85-7	jo voimassa
	Dinotefuran	165252-70-0	jo voimassa
	Dinoterb	1420-07-1	jo voimassa
	Diphacinone	82-66-6	jo voimassa
	Diquat incl. its salts	2764-72-9	jo voimassa
	Disulfoton	298-04-4	jo voimassa
	DNOC compounds	534-52-1	jo voimassa
E	Edifenphos	17109-49-8	jo voimassa
	Endosulfan	115-29-7	jo voimassa
	Endrin	72-20-8	jo voimassa
	EPN	2104-64-5	jo voimassa
	Esfenvalerate	66230-04-4	jo voimassa
	Ethiofencarb	29973-13-5	jo voimassa
	Ethoprophos	13194-48-4	jo voimassa
	Ethylene-dibromide; 1,2-Dibromoethane	106-93-4	jo voimassa
	Ethylene-dichloride; 1,2-Dichloroethane	107-06-2	jo voimassa
	Ethylene oxide	75-21-8	jo voimassa
F	Famphur	52-85-7	jo voimassa
	Fenamiphos	22224-92-6	jo voimassa
	Fenazaquin	120928-09-8	jo voimassa
	Fenbutatin-oxide	13356-08-6	jo voimassa
	Fenitrothion	122-14-5	jo voimassa
	Fenpropathrin	39515-41-8	jo voimassa
	Fenthion	55-38-9	jo voimassa

	Aineen nimi	CAS-numero	Määrä-aika aineen käytöstä luopumiselle
	Fenvalerate	51630-58-1	jo voimassa
	Fipronil	120068-37-3	jo voimassa
	Flocoumafen	90035-08-8	jo voimassa
	Flucythrinate	70124-77-5	jo voimassa
	Flufenacet	142459-58-3	viimeistään 01.03.2024
	Fluoroacetamide	640-19-7	jo voimassa
	Formaldehyde	50-00-0	jo voimassa
	Formetanate	22259-30-9	jo voimassa
	Furathiocarb	65907-30-4	jo voimassa
	Furilazole	121776-33-8	jo voimassa
H	Halosulfuron-methyl	00784-20-1	viimeistään 01.09.2023
	Haloxyfop incl. its esters and salts	69806-34-4	jo voimassa
	Heptachlor	76-44-8	jo voimassa
	Heptenophos	23560-59-0	jo voimassa
	Hexachlorobenzene (HCB)	118-74-1	jo voimassa
	Hexachlorobutadiene	87-68-3	jo voimassa
	Hexaflumuron	86479-06-3	jo voimassa
	Hexchlorocyclohexane; BHC mixed isomers	608-73-1	jo voimassa
	Hydrogen cyanide	74-90-8	jo voimassa
I	Imiprothrin	72963-72-5	jo voimassa
	Indoxacarb	173584-44-6	jo voimassa
	Isoxathion	18854-01-8	jo voimassa
K	Karanjin	521-88-0	viimeistään 01.09.2023
L	Lindane (gamma-BHC)	58-89-9	jo voimassa
	Lead arsenate (Lead hydrogen arsenate)	7784-40-9	jo voimassa
	Linuron	330-55-2	jo voimassa
M	Magnesium phosphide	12057-74-8	viimeistään 01.03.2024
	Matrine	519-02-8	jo voimassa
	Mecarbam	2595-54-2	jo voimassa
	Mercury compounds and salts	no CAS	jo voimassa
	Methabenzthiazuron	18691-97-9	jo voimassa
	Methamidophos	10265-92-6	jo voimassa
	Methidathion	950-37-8	jo voimassa
	Methiocarb	2032-65-7	jo voimassa

	Aineen nimi	CAS-numero	Määrä-aika aineen käytöstä luopumiselle
	Methomyl	16752-77-5	jo voimassa
	Methyl bromide	74-83-9	jo voimassa
	Mevinphos	7786-34-7	jo voimassa
	Mirex	2385-85-5	jo voimassa
	Monocrotophos	6923-22-4	jo voimassa
N	Naled	300-76-5	jo voimassa
	Nereistoxin	1631-58-9	jo voimassa
	Nikotin	54-11-5	jo voimassa
	Nitenpyram	150824-47-8	jo voimassa
O	Omethoate	1113-02-6	jo voimassa
	Oxamyl	23135-22-0	jo voimassa
	Oxydemeton-methyl	301-12-2	jo voimassa
P	Paraquat incl. its salts	4685-14-7	jo voimassa
	Parathion (-ethyl)	56-38-2	jo voimassa
	Parathion-methyl	298-00-0	jo voimassa
	Paris green; copper acetoarsenite	12002-03-8	jo voimassa
	Pentachlorphenol (PCP)	87-86-5	jo voimassa
	Permethrin	52645-53-1	jo voimassa
	Phenthoat	7.3.2597	jo voimassa
	Phorate	298-02-2	jo voimassa
	Phosmet	732-11-6	viimeistään 01.09.2023
	Phosphamidon	13171-21-6	jo voimassa
	Phosphane	7803-51-2	viimeistään 01.03.2024
	Pirimiphos-methyl	29232-93-7	jo voimassa
	Potasan	299-45-6	jo voimassa
	Prallethrin	23031-36-9	jo voimassa
	Profenofos	41198-08-7	jo voimassa
	Propargit	2312-35-8	viimeistään 01.03.2024
	Propetamphos	31218-83-4	jo voimassa
	Propoxur	114-26-1	jo voimassa
	Pyraclufos	89784-60-1	jo voimassa
	Pyrazophos	13457-18-6	jo voimassa
Pyrazoxon	108-34-9	jo voimassa	
Pyridaphenthion	119-12-0	jo voimassa	

	Aineen nimi	CAS-numero	Määrä-aika aineen käytöstä luopumiselle
Q	Quinalphos	13593-03-8	jo voimassa
	Quinoclamine	2797-51-5	jo voimassa
R	Resmethrin	10453-86-8	jo voimassa
	Rotenone	83-79-4	jo voimassa
S	Silafluofen	105024-66-6	jo voimassa
	Sodium arsenite; Natriummetaarsenit	7784-46-5	jo voimassa
	Sodium cyanide	143-33-9	jo voimassa
	Sodium fluoroacetate (1080)	62-74-8	jo voimassa
	Strychnine	57-24-9	jo voimassa
	Sulfuramid	4151-50-2	jo voimassa
	Sulfotep	3689-24-5	jo voimassa
T	TCMTB	21564-17-0	jo voimassa
	Tebupirimifos	96182-53-5	jo voimassa
	Tefluthrin	79538-32-2	jo voimassa
	Temephos	3383-96-8	jo voimassa
	Terbufos	13071-79-9	jo voimassa
	Tetrachlorvinphos	22248-79-9	jo voimassa
	Tetramethrin	7696-12-0	jo voimassa
	Thallium(I)-sulfat	7446-18-6	jo voimassa
	Thiocyclam	31895-21-3	jo voimassa
	Thiodicarb	59669-26-0	jo voimassa
	Thiofanox	39196-18-4	jo voimassa
	Thiometon	640-15-3	jo voimassa
	Thiosultap incl. its esters and salts	98968-92-4	jo voimassa
	Thiram	137-26-8	jo voimassa
	Tolyfluanid	731-27-1	jo voimassa
	Toxafen (Camphechlor)	8001-35-2	jo voimassa
	Tralomethrin	66841-25-6	jo voimassa
	Triazophos	24017-47-8	jo voimassa
	Tributylzinn compounds	no CAS	jo voimassa
	Trichlorfon	52-68-6	jo voimassa
Triphenyltin (Fentin) and its salts	no CAS	jo voimassa	
V	Validamycin	37248-47-8	jo voimassa
	Vamidothion	2275-23-2	jo voimassa

	Aineen nimi	CAS-numero	Määrä-aika aineen käytöstä luopumiselle
W	Warfarin	81-81-2	jo voimassa
X	XMC	2655-14-3	jo voimassa
Z	zeta-Cypermethrin	1315501-18-8	jo voimassa
	Zinc phosphide	1314-84-7	jo voimassa
	Ziram	137-30-4	jo voimassa